

صاحب امتیاز و مدیر مسئول
ضیا کوله آلب

پیل - ۱ صافی - ۲۹
نسخه ۱۰ غر و شد

آبونه شرائطی

سنه لکی: ۵۰۰
آلتی آبلق: ۲۰۰
غر و شد

کوجوک محبوبه

اداره خانه سی

دیاربکر

حکومت داتره سنده

ولایت مطبعه سی

نظرافه: دیاربکر

کوجوک محومه

۱۳۴۸-۱۳۴۹

هفته ده بر چیقار علمی، ادبی، سیاسی، اقتصادی مجموعه در

۱۳ جاذبی الاول سنه ۳۴۱ بازار ابرتی ۱ کانون ثانی سنه ۳۳۸

مصاحبه:

استملا

ماتی سا کندی . سوکرادن ، رومالیر	عینی دینه مفسوب ایکی مات یان یانه
بورانی فتح ایدنجه . فرانسه ده برلشن	باشادقلری زمان ، بوناردن بری دیگرینی
بر قسم لایتنرله غولوا ملتی برابر یاخامنه	بلع و غمیل ایدر، بوحادثه به استملا
باشلادیلر . بوربارک نتیجه سی اوله رقی	ده تاسیونا ایزاسیون ، نای ویریایر . ۵۰۰
لایتنر غولوا لری غمیل ایدیلر . غمیل	قرون اولی دورنده فرانسه ده غولوا

ملك لسانی اور تہ دن قلدر برق ،
 کندی لسانی اوکا قبول ایترمک سورتنده
 تجلی ایدر . قرون اولادکی فرانسهده ،
 غولوالر لایملرله تماشه کار کدن سوکرا ،
 یاوانش یاوانش غولوا لسانی میدانن چکیلدی ،
 اونک برسه لاینجیه قائم اولدی . بو حادثیه
 فرانسرلر ده تاسیونالیزاسیون ، دیوردر ،
 بزده ، استمال ، دیهیلیرز .

قرو و سطلاده فرانسه اولکهمی یکیدن
 بر استیلایه اوضادی . بوکره ، فرانسهیه
 حاکم اولان ، فرانتق ، ملتیدی . فقط ،
 بو اختلاطک نتیجه سو . معکوس چیدی .
 ایلت استیلا حاکم محکوماری استمال
 ایتمدی . بفره ، فالعکس ، محکوملر
 حاکمیری تمثیل ایتمیلر . یعنی فرانسهیه
 مخصوص اولان بکی لاینجیه ، فرانقلرک
 لسانی اولان جرمانجهیی اور تہ دن قلدردی .
 بواکی وانمیدن آکلاشیلیورکه بر استیلا
 وفوقنده بعضاً حاکم ملت محکوم ماتی ، بعضاده
 محکوم مات حاکم ماتی استمال ایدر .
 استمال حادثیه ملک هائی طبیعی قانون
 دائرة سنده جریان ایتمدیکی هنوز کشف
 ایدلمه مشدر . مثلاً ، اسکی روما دوانی
 شرقی وغربی روما ناماریله ایکی به آریتمدی .
 غیبی روما ایالتیاده اولدینی کی فرانسهده ،

اسپانیاده ، پورتگیزده لسانی رلی ملتله
 قبول ایتمدی . شرقی رومالیر ایسه
 محکوم ملت اولان یونانیلرک لسانی قبول
 ایتمیلر . یعنی رومالیر ، غریبه محکوملری
 استمال ایتمدیکی حادثیه ، شرقده محکوملری
 طرفندن تمثیل ایتمیلر .

فاتح عربارده ، مصرده عربجهیی رلی
 اهالییه قبول ایتمیلر . ایرانده ، تورستانده
 وچینده ایسه رلی اهالییه تمثیل ایتمیلر .
 اسکی تورکارده ، دینداشاری اولان ملتلر
 طرفندن تمثیل ایتمیلر لردی . خوزار تورکاری
 ، موسوی دینی قبول ایتمیلر . باهردیلر
 طرفندن تمثیل ایتمیلر . روملر تورکاری
 خرسقیلر ملتلر طرفندن استماله وشیتمیلر .
 نیتنده ، مؤلسمانده بودا دیننه تابع یاوانان
 تورکارده ، نیتیلیر ، مغوللر طرفندن تمثیل
 ایتمیلر .

مجار ، بولغار ، اولاج دولتلریک
 مؤسساری و حاکماری بوا . مارک صاحبیری
 یاوانان تورک ایلاری اولدینی حادثیه
 محکوملری طرفندن تمثیل اوضادیلر .
 تورکار اسلام اولدندن سوکرا
 اورواده وچینده تمثیل اولومومک سندن
 قورقولدیلر . فقط ، بوکرده اسلام

اولگه لایفه تمشیه اوغراق تیراگنه هدف
اولدیر بایله رار کیر تورکیم هندستانه .
اسی اساقیری اوغراق (اوراده)
لسانی (نامیه) هندی اولاق اورده
بی بریل وجوده تیردیلر دیاری
آری بولودیفند (هندو) لر قاریشما دیلر
مده . (هندی) نامیه اورده لسانیله
قونوشان مسلمان رهندملتنک تشکله بپ
اولدیلر . تورکار ، مصرده و شمالی آفریقا
علائقارده عربلاشیلر .

اسلام حاکم لایفه ال زنگین برجه
اولرق ، جنوبی آنادولوی کوسره یلیر .
جنوبی آنادولوده تورکار برطرفدن
کوردلرله دیگر طرفدن عربلرله برابر
یاشامقده درلر . تورکار عربلرله غاسندن
ایکی حاکمه سیرجی اولوبورز : عرب
شهرلرینه کیدن تورکار عربلاشیورلر .
فقط ، چولده عرب عشیرتارلرله برابر
یاشایان تورکملر و ممورهده عرب کویلرله
قومشواق ایدن تورک کویلری عربلاشیورلر .
رقده کی (دورلر) ، جرابلسده کی
(بکدییار) له (ایابکلیر) ، روم غامده کی
(سارییر) ، لاذقیه (بوجاق) و (باییر)
ناحیهلری تورک لسانیله تورکمن عادتلیری
غامیه محافظه ایشلرلر . حال بوکه .

بولردن آریابوبده کورد عشیرتارلرله
یا حور کویله عس حاله کای تورکارک
عمرینه اورداشد کایر آغیده اورده بکاز
موسل الله سنچار آراسنده بدوی
عربلر ایچنده یاشایان (نل افر) تورکملری ده
لسانلری و عادتلیری بایله محافظه ایشلرلر .
موسل الله بغداد آراسنده مولانا و بکرمی
اوتوز کوی اولرق عربلرله برابر یاشامقده
بولان (بابات) ایلر خاص تورکجه
قونوشقده . بویوک تورک شاعری
(فضولی) حلهده دوغمهله رار . صوبه
بولله مفسودلر . الجزیرهده ، سوریهده
عراقده کزنلر . بولودیفند تورکمن
کویچلرینه راست کلد قریق بولر بونتر ،
لسانلری ، ملی عادتلیری غامیه محافظه
ایشلرلر . بوجاق ، عرب عشیرتارلرله
(عرب انسانی) غاسنده قالان زمره لری
عربله قبول ایتمه لرنن ایلری کلبور .
تورکارله کوردلرک اخلاطندن ده
باشقه تشبیهلرک چیقربنی کوردوبورز .
کوردلرله رار یاشایان تورکمن عشیرتاری
دریجا کوردلرله مشلرلر .
مثلا . اورده الله بویوک آراسنده کی
(دور) ناحیه کی کوردجه قونوشقلری
کیر ، بولوشوا اولاق بادیلیر (بکدییار) ده

کوردجه قونوشورلر . سیورتاه (بوجاق)
 ناحیه می ده ، مرکز ده (کرر) نصیب می
 - سنانا اولق اوزره ، کوردجه قونوشورلر .
 بوقلر ، بوقلیده ذکر استدیکمز عشیرتارک
 بر شیب شدن باشقه برشی دکلرلر . مروج
 قسانده کی (رازی) متحده سیک عشیرتاری ده
 تورک و کورد اوله رق ایکی قسم بولندقلرندن ،
 آریجه ندقیقه محتاجدرلر ، دیاربکرده کی
 قارلجی عشیرتی ، عثمانلارک اجدادی اولاف
 قایلردن آریلدقارینی و کوناویه جه تارنده
 دولاشان قارلجیلرک عمجه زاده لری
 اولدقلرینی ادما اتمکله برار . کوردجه
 قونوشورلر . قاراجه داغده . بوقلره
 قوشو بولونان . ترکان . عشیرتی ده
 اسمارینک دلالت استدیکی وجهه اصلا
 تورکندرلر [کوردلر ، تورکلره رک دیرلر]
 زقانلیر ، تورک اولدقلرینی وحی بکدیل
 بونه ، فسوب بولونده قارینی ، اسکیدن
 دیشلرینه (بوی می) دینلیدیکی یلیوردلر .
 فقط ، تورنجی تمامیه اولدقلرندن تورک
 اولدقلرینی ده تورک لسانیه - بولمه مکده درلر .
 قاراجه داغده (سالور) ، (چریق)
 اسمندکی کویلر ، بو عشیرتار آراسنده
 سالورلره جروقلرکده بولوندقینی کوستیر .
 قاراجاداغ انکلرند (قاضی مادرانی) نامیه

چلنیک اکبان بر سو و اردو ، بواسم .
 قاراجه داغده کی عشیرتارک قاضی تورکلرندن
 اولدقینی کوستیریور [جلال خوارزمشاهک
 عسکرلری باشلیجه قاضیلاردی ، بولردن
 باشقه ، برقم اوفوزلره قالاچار و - آن
 تورکن ایلاری ده بو عسکر آراسنده
 موجوددی ، عثمانلارک اجدادی اولان
 قایلرکده بو خوارزمیلر ایله بارکد بکینی نامق
 کال بک (عثمانی تاریخی) نده ادما ایدیور]
 ماردن قسانده ده ، کبکی ، عشیرتی
 واردزک (خلجان) و (چربکان)
 ناملرله ایکی قسمدن مرکبدر . [کیکی
 چربکان طور اغانده بولونان قوچ حصار ،
 کونک فرق الی - نه اول تورکجه قونوشدینی
 - بولنیور] خلجاک (خالاچار) بنی
 قالاچ تورکلری اولدینی ، چربکانک
 (جروقلر) اولدینی بعضی ایزلردن
 آکلاشیلیور [بو عشیرتارک چوله کچرکن
 آچدقلری بوغازه (تورکن رومی) نامی
 وریلمکده در . جروقلر ، دیاربکرک چاروغی
 کویله قاراجاداغک چریق کونده ده کوروپورن .
 خالاچار ایچنده بادیلین آری بولوندینی
 کی شرق ناحیه سنده (سسبل) کونک
 اختیاراتی ده بکدیل اولنه فسوب اولدقلرینی
 سولمه مکده درلر [مع مافیه ، کککی ناه

آلان بوجریکان و خلجیان و شیرتلی
تغایله کوردلشمه دارد. اواناردن آریابوب
دیابکر شمرینک شرقی کان شعبه لری .
بوساحده (کیکی ، نورکان ، بهرام کی)
ناحیه لری وجوده کنیرمه دارد . شرق
ناحیه نیک شماله جهنده کی (نیرکان)
شیرتلی اسمی ده (زکان) کی نورکن
مسانده کی ترک گله سندن گلشن اوله بیلیر . فقط .
جوده تغایله کوردلشمه دارد .

نورکن شیرتلی کوردلشمه دیکنه .
بوسایدنمز مثالر کافی دلیل تشکیل ایدر
ظن ایدوم .

شیرتلیدن سوکرا ، صبرا کوباره کلیر .
بوقاریده دیابکرک شرق و غرب ناحیه لرنده کی
کوبلرک اکثری صایدنمز شیرتلی
باشادقاری ساحه لرنده کی کوی اسماری کی .
نورک اسماری طاشیه قده درلر . نورکجه
اولایان کوی اسمارندن مهم برقیسی ، اسما
اسکی کلدانیلرله عیاردن قالدور . بالکر
جزئی برقیسی کوردجه برآده مالکدر .
نورکجه اسمی طاشیان بو کوبلرده وقتیه
نورکنلرک اوطوره قده اولدقاری شه مزدوره
چونکه ، بوتورکجه اسمار تصادفی اولورق
او کوبلرک عنوانلری اوله مازدی . عجا
بو کوبلرک اسکی نورک اهلایلری نه اولدیلر و

شیرتلی کوردلرله برابر باشایان نورکن
ایلری کی نورکن و ایلری ده باشملرله هجرت
ایندیلر . یا خود کوردلشمه لیر . بونلردن
بالکر قزلباش اولدقاری ایچین . نمیه
مقاومت ایدن نون کوی نورکنه کده نیاتکار
قاله یلمه دارد . بونلرده نورکن ناحیه سیبه ،
کیکی و شرق ناحیه لرنده قاشلاردور .
[در سیده ایسه باهکس بالکر قزلباش
نورکلر کوردلشمه درلر] نورکن شیرتلیله
کوبلرک بو کوردلشمه متقابل ، شهر لرنده
معکوس برعکس وقوعه کاپوردی . شرق
و جنوب ولایت لرنده کوی و چادیر حیاطده
کوردلشمه ای ایستنه ن نورکلر . اکثرجه
شهر لرنده طوبالاندقاری کی و نورکلر
مرکز لرنه کلن کورد (مائلا لری) ده
نورکلر دیرمه کده درلر .

بوقارشاقلی قشای حادملرنده ، نبردا ،
ایدن بالکر اسانی دکلدی . مذهبله برابر
مادنلرک و اخلاقک ، یعنی ملی حرکته
دکشمکه اولدینی تورواویور . نورکلر
نوردلشیرکن شافعی مذهبه یچورلر .
کوردلرده نورکلشیرکن حنفی مذهبه
انتساب ایدیورلر .

برابر باشایان نورکلرله عیارلرک یا خود
کوردلرله عیارلرک بره برینه نزل ایتمه

بل توركلر قيرلرده كوردلشمكه و كوردلرك ده
 شهرلرده توركاشمكه اولان بونمالی نه صورته
 ايضاح ايله باير ؟ بوايكي قوم ، قزى و نومي
 حمله ، سيا اعتباريله بى بريك ، همان عى
 سیدرلر . بوندن باشقه ، هر هانكي بر عرب
 مشيرنده اصلاً عرب اولمايان ، حتى
 ارعشیرندن بولونمايان بر آدام ، عشيرت
 دىمى اوله مان و عشيرت ايچنده شرفلى
 رة وقعه اصلاً اولاشماز . عرب عشيرتارینه
 التحاق ایدن بر تورك ياخود كورد عائله مى
 يامنه قدار (دخيل) و (زخم) ماهينده
 قاير . اعلامينك ابلگه صرلرده صربلاشمش
 بولوناز (موالى) عشيرتك حالا (آزادلار)
 معاشقه اولان بواسى طاشيمه مى عربلر
 (شجره افسان) خارچنده هيچ بر فرد و يا
 زمينى صربانه قبول ايتدكارينه واضح
 بر دلبادر .

توركلره كوردلرده ايسه ، ايش بوبله
 كلدر . كورد عشيرتارنده ، عشيرت بى
 بوزده دو قسان دو قوز يا بايجياردند . بونارك
 به نيمى كوردك باشقه عشيرته به ضميمه ده
 تورك ، صرب كى باشقه قوماره منسوبدر .
 مثلا قار كچى عشيرتك دىمى (جاباچور)
 زازالندند . مالى دىمى (فدمان)
 هر چارلنده تيكيلرك دىمى موصالكن

كاكى شبخارندند [كيكى اسمى بونكى عنوانندن
 چقمشدر] . مشهور قزى و نومي بونى آخا طاله سلك
 اسلى رومى بهى آنادولودر بونى آكلاشايوررك
 توركلره كوردلر بى بريك سىودكارى
 و بى بريك بكاره دكارى ايچين قولايجه يكد بكارينه
 تمثيل ايتمكه درلر . توركلر شهر مديتنده
 داما استعدادلى اولدقارندن ، شهرلر توركلر
 مركزى حالى آمله برابر ، اورالره كلن
 كوردلرى ده توركاشدركمكه در كويلرده
 و چاديرلرده ياشاياز توكلر ايسه ، صحرامدنيته
 دهافوتلى بولونان كوردلرگه عشيل ايتمكه درلر

ضيا كوك آلپ

تورك عائله سلك تكاملى

ايله اوزا

اسكى توركجه ده اوز ، اقرباه مناسنده
 [محمودكاشغرى] . ياقوت توركلارنده ايله
 كلمسى . آناه معناسنده . ايله اوزا
 آنا بطور ديمكدر . توركلرده عائله لك
 لك اسكى شكلى بودر . عائله لك بوشكلى
 شامانيزم ديننه صربوطدر . شامانيزم كى
 سحر قوتى قاديئاره مائدى . شامان موفق
 اوائق ايچين قادين البسه مى تپهر ، صاحنى